

آیین‌نامه اجرایی ماده ۸۶ قانون نظام صنفی

موضوع: نحوه فعالیت و نظارت بر فروشگاه‌های بزرگ چندمنظوره یا زنجیره‌ای

در اجرای ماده ۸۶ قانون نظام صنفی مصوب اسفند ماه ۱۳۸۲ مجلس شورای اسلامی بدینوسیله آیین‌نامه اجرایی ماده مذکور مشتمل بر ۲۲ ماده و سیزده تبصره به شرح ذیل تصویب و جایگزین آیین‌نامه اجرایی مصوب ۸۳/۱۱/۱۱ می‌گردد.

ماده ۱- تعاریف

فروشگاه بزرگ: به فروشگاه‌هایی اطلاق می‌گردد که مجموعه‌ای از گروه‌های کالایی مورد نیاز عموم را در فضای مناسب، عرضه نماید.

فروشگاه‌های زنجیره‌ای: به فروشگاه‌هایی اطلاق می‌شود که تحت مدیریت متمرکز در فروشگاه‌های متعدد به عرضه و یا پخش کالا بصورت عمده و یا خرده‌فروشی مبادرت نمایند. فروشگاه‌های مذکور به دو دسته تقسیم می‌شوند:

الف- فروشگاه‌های زنجیره‌ای تک منظوره: فروشگاه‌هایی هستند که تنها به عرضه و یا پخش یک گروه کالایی خاص، مبادرت می‌نمایند.

ب- فروشگاه‌های زنجیره‌ای چندمنظوره: فروشگاه‌هایی هستند که به عرضه و یا پخش مجموعه‌ای از گروه‌های کالایی، مبادرت می‌نمایند.

تبصره- فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای، می‌توانند خدمات جانبی متعارف مورد نیاز عموم را نیز در فروشگاه‌های خود، ارائه نمایند.

ماده ۲- شرایط متقاضیان تأسیس فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای:

۱- اشخاص حقیقی (ایرانی و غیر ایرانی).

۱-۱- تابعیت ایران و در مورد اتباع بیگانه داشتن پروانه کار و اقامت معتبر از مراجع ذیصلاح قانونی.

۱-۲- نداشتن سابقه مؤثر کیفری.

۱-۳- عدم ورشکستگی به تقصیر و تقلب.

۴-۱- رایه گواهی پایان خدمت نظام وظیفه و یا معافیت دایم.

۵-۱- داشتن محل فروشگاه متناسب با تعاریف و شرایط مندرج در ماده ۴.

۲- اشخاص حقوقی (اعم از اینکه تشکیل و ثبت آن‌ها در ایران بوده و یا تشکیل آن‌ها در خارج از کشور

بوده و سپس در ایران به ثبت رسیده باشند).

۲-۱- دارا بودن شرایط مقرر در بندهای ۱-۱، ۳-۱ و ۵-۱.

۲-۲- رایه اظهارنامه ثبتی، اساسنامه شرکت با آخرین تغییرات (آگهی ثبت شرکت‌ها).

۲-۳- دارا بودن مدرک کارشناسی یا بالاتر مرتبط و یا برخورداری از حداقل سه سال تجربه و سوابق

کاری در مورد مدیرعامل شرکت.

۲-۴- برخورداری مدیرعامل و رییس هیأت مدیره شرکت از شرایط مندرج در بندهای ۱-۱ لغایت ۱-

۵

ماده ۳- مدارک لازم برای تأسیس فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای:

۱- رایه سند مالکیت محل فروشگاه یا اجاره‌نامه رسمی یا رایه قرارداد منعقد شده بین متقاضی مجوز

فعالیت با ادارات، سازمان‌های دولتی، نهادها، شهرداری‌ها و یا شرکت‌های وابسته به دولت در خصوص استفاده

و حق بهره‌برداری تجاری از محل مورد قرارداد.

۲- رایه گواهی پایان کار تجاری از شهرداری و یا تأییدیه بخشداری در مورد فروشگاه‌های مستقر در

بخش یا روستا.

۳- موافقت اداره نظارت بر اماکن عمومی نیروی انتظامی از نظر ضوابط انتظامی و ترافیکی.

۴- رایه آخرین مدرک تحصیلی و شش قطعه عکس و فتوکپی شناسنامه عکس‌دار و برای اتباع بیگانه

فتوکپی گذرنامه.

تبصره ۱- در صورتیکه فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای نسبت به دایره نمودن اماکنی که طبق قوانین و

مقررات مربوط مکلف به رعایت امور بهداشتی می‌باشند، مبادرت نمایند، دریافت مجوز وزارت بهداشت،

درمان و آموزش پزشکی هنگام صدور مجوز فعالیت جهت آنان الزامی می‌باشد.

تبصره ۲- در صورت ارائه خدمات فنی توسط فروشگاه‌های مزبور، داشتن مجوز صلاحیت فنی و تخصصی از مراجع ذیربط توسط خدمات‌دهنده، الزامی است.

ماده ۴- فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای باید دارای ویژگی‌های زیر باشند:

۱- حداقل مساحت لازم جهت عرصه فروش در فروشگاه‌های بزرگ در شهرهای تهران، مشهد، اصفهان، شیراز، تبریز، اهواز و کرج پانصد مترمربع و در سایر شهرها یا بخش‌ها و روستاهای کشور ۲۵۰ مترمربع در یک سطح می‌باشد.

۲- حداقل مساحت لازم جهت عرصه فروش در فروشگاه‌های مرکزی زنجیره‌ای چندمنظوره در شهرهای کشور یک هزار مترمربع و در سایر فروشگاه‌ها ۳۰۰ مترمربع در یک سطح و برای فروشگاه‌های زنجیره‌ای تک منظوره در مراکز استان‌ها، شهرستان‌ها، بخش‌ها و روستاها ۲۵۰ مترمربع در یک سطح می‌باشد.

۳- تجهیزات ایمنی کافی، سیستم اطفاء حریق، تأسیسات رفاهی، بهداشتی و سایر امکانات لازم برای ساختمان هر یک از فروشگاه‌های زنجیره‌ای و بزرگ.

۴- درهای ورودی، خروجی و اضطراری مناسب برای مشتریان و مدخل جداگانه‌ای برای انتقال کالا از انبار و سردخانه به عرصه فروش.

۵- تجهیز فروشگاه به سیستم‌های رایانه‌ای و شبکه‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری.

۶- عرضه کالا با رعایت کلیه ضوابط استاندارد و دستورالعمل‌های بهداشتی.

۷- ارائه فاکتور فروش توسط صندوق‌داران و لحاظ نمودن مشخصاتی از قبیل نام فروشگاه، تاریخ، ساعت، بارکد، شرح کالا، قیمت واحد، قیمت کل و میزان تخفیف.

ماده ۵- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی تأسیس فروشگاه‌های بزرگ در مراکز استان‌های سراسر کشور باید تقاضای خود را به سازمان بازرگانی استان و در شهرستان‌ها به ادارات بازرگانی مربوط ارائه نمایند.

تبصره ۵- در مناطق فوق‌الذکر پس از تشکیل قانون اشخاص مذکور درخواست خود را به کانون تسلیم می‌نمایند.

ماده ۶- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی تأسیس فروشگاه‌های زنجیره‌ای موضوع این آیین‌نامه باید درخواست خود را به کانون فروشگاه‌های مزبور تسلیم نمایند.

تبصره ۵- در مناطقی که کانون فروشگاه‌های مذکور تشکیل نگردیده باشد، متقاضی درخواست خود را به مرکز امور اصناف و بازرگانان وزارت بازرگانی تسلیم می‌نماید.

ماده ۷- سرمایه‌گذاران خارجی می‌توانند با رعایت قوانین و مقررات مربوط و ضوابط این آیین‌نامه مبادرت به تأسیس و راه‌اندازی فروشگاه‌های بزرگ، چندمنظوره یا زنجیره‌ای نمایند.

ماده ۸- سازمان بازرگانی استان‌ها و یا ادارات بازرگانی شهرستان‌ها موظفند پس از تکمیل مدارک لازم حداکثر ظرف مدت یک ماه نسبت به صدور مجوز فعالیت فروشگاه بزرگ اقدام نمایند.

تبصره ۵- در صورتیکه اداره بازرگانی شهرستان‌ها از صدور مجوز فعالیت خودداری نمایند، متقاضی می‌تواند حداکثر ظرف مدت یک ماه اعتراض خود را به سازمان بازرگانی استان تسلیم نماید. سازمان بازرگانی استان موظف است ظرف مدت دو هفته اعتراض مزبور را مورد رسیدگی قرار داده و نظر خود را به اداره بازرگانی شهرستان مربوط اعلام نماید. در صورت اعتراض متقاضی به اعلام نظر سازمان بازرگانی استان، نظر مرکز امور اصناف و بازرگانان وزارت بازرگانی لازم‌الاجراء خواهد بود.

ماده ۹- مرکز امور اصناف و بازرگانان موظف است پس از تکمیل مدارک لازم حداکثر ظرف مدت یک ماه نسبت به صدور مجوز فعالیت فروشگاه زنجیره‌ای مرکزی و سایر واحدهای فروشگاه مزبور اقدام نماید.

ماده ۱۰- فروشگاه‌های زنجیره‌ای در صورتیکه بخواهند تعداد فروشگاه‌های خود را افزایش دهند، لازم است جهت هر یک از فروشگاه‌های مورد نظر مجوز فعالیت را از مرکز امور اصناف بازرگانان وزارت بازرگانی اخذ نمایند.

ماده ۱۱- کلیه فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای موجود موظفند حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این آیین‌نامه، اقدام به دریافت مجوز فعالیت نمایند.

تبصره ۱- سازمان بازرگانی استان‌ها و ادارات بازرگانی شهرستان‌ها، موظفند بر اساس وضعیت موجود و با دریافت مدارک لازم نسبت به صدور مجوز فعالیت فروشگاه‌های بزرگ موجود در شهرستان مربوط اقدام نمایند.

تبصره ۲- مرکز امور اصناف و بازرگانان وزارت بازرگانی موظف است با دریافت مدارک لازم نسبت به صدور مجوز فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای با وضعیت موجود اقدام نماید.

ماده ۱۲- فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای موجود موظفند حداکثر ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این آیین‌نامه وضعیت خود را با موارد مندرج در بندهای ۳، ۴، ۵، ۶ و ۷ ماده چهار این آیین‌نامه منطبق نمایند. در پایان مدت مزبور و در صورت عدم انطباق وضعیت فروشگاه‌های موضوع این ماده در مرحله اول اخطار کتبی و مهلت سه ماهه صادر شده و در مرحله دوم فروشگاه با اعلام وزارت بازرگانی توسط نیروی انتظامی برای مدت یک هفته تعطیل و در مرحله سوم مدت تعطیل فروشگاه به یک ماه افزایش یافته و در مرحله چهارم علاوه بر ضبط مجوز، فروشگاه تا سه ماه تعطیل می‌گردد. در مرحله آخر مجوز باطل و فروشگاه پلمب و تعطیل خواهد شد.

ماده ۱۳- در صورتیکه فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای موجود ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این آیین‌نامه نسبت به دریافت مجوز فعالیت اقدام نمایند و همچنین در صورتیکه اشخاص حقیقی و حقوقی بدون دریافت مجوز فعالیت، اقدام به دایر نمودن فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای نمایند، با اعلام وزارت بازرگانی توسط نیروی انتظامی تعطیل و پلمب می‌گردند. بازگشایی مجدد این قبیل فروشگاه‌ها مستلزم تشکیل پرونده در وزارت بازرگانی و ارایه مدارک مربوط خواهد بود.

ماده ۱۴- به منظور توسعه فروشگاه‌های زنجیره‌ای و حفظ سطح استاندارد این نوع فروشگاه‌ها دستورالعمل مبنی بر طبقه‌بندی فروشگاه‌های زنجیره‌ای ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این آیین‌نامه توسط واحدهای ذیربط در معاونت توسعه بازرگانی داخلی تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۱۵- کانون فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای:

به منظور توسعه و تقویت فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای و ایجاد هماهنگی لازم بین آن‌ها، تسهیل صدور مجوز برای فعالیت فروشگاه‌های مذکور، نظارت بر فعالیت آن‌ها، حفظ حقوق و منافع مشروع و قانونی آن‌ها (که خود متضمن حفظ منافع جامعه نیز می‌باشد) و فراهم نمودن تسهیلات و امکانات بر اساس قانون و مقررات قانونی برای اعضای تحت پوشش، قانون فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای که من بعد قانون نامیده می‌شود با شرایط زیر در تهران تشکیل می‌گردد:

الف- هیأت مؤسس قانون مرکب از یک نفر نماینده معاونت توسعه بازرگانی داخلی وزارت بازرگانی و چهار شخصیت حقیقی یا نماینده شخصیت حقوقی فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای فعال می‌باشد که با پیشنهاد معاونت مذکور و با حکم وزیر بازرگانی منصوب می‌گردند.

ب- مجمع عمومی قانون، مرکب از کلیه اشخاص حقیقی یا نماینده شخصیت حقوقی فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای عضو قانون می‌باشد.

ج- هیأت مؤسس موظف است حداکثر ظرف مدت سه ماه، اساسنامه قانون مزبور را تهیه و جهت تصویب وزیر بازرگانی، ارایه نماید.

د- کلیه فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای پس از دریافت مجوز فعالیت از وزارت بازرگانی، در قانون عضویت می‌یابند.

ه- قانون، در شهرهایی که دارای فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای باشد، می‌تواند نمایندگی دایر نماید.

و- هیأت مؤسس، موظف است پس از تصویب و ابلاغ اساسنامه قانون، با هماهنگی وزارت بازرگانی و با انتشار آگهی از دواطلبین عضویت در هیأت مدیره قانون، ثبت نام نموده و با نظارت مرکز امور اصناف و بازرگانان وزارت بازرگانی نسبت به برگزاری انتخابات و تعیین هیأت مدیره قانون، اقدام نماید. قانون دارای شخصیت حقوقی مستقل و غیرانتفاعی بوده و پس از ثبت در وزارت بازرگانی رسمیت می‌یابد.

ماده ۱۶- مسئولیت اعضای هیأت مؤسس، پس از برگزاری انتخابات و شروع به کار اعضای هیأت مدیره قانون، خاتمه می‌یابد.

تبصره - هیأت مؤسس به منظور تسریع در اجرای مراحل صدور مجوز فعالیت برای فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای و همچنین عضویت آن‌ها در کانون موضوع ماده ۱۵ این آیین‌نامه تا زمان به حد نصاب رسیدن اعضای کانون مزبور (نصف به اضافه یک فروشگاه‌های شناسایی شده ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این آیین‌نامه). برای تشکیل مجمع عمومی و برگزاری انتخابات هیأت مدیره، اختیارات، وظایف و مسئولیت‌های هیأت مدیره را عهده‌دار می‌گردد. هزینه‌های مترتب بر فعالیت‌های هیأت مؤسس که در حکم هزینه‌های کانون می‌باشد، به طور علی‌الحساب توسط فروشگاه‌های بزرگ، چندمنظوره یا زنجیره‌ای عضو هیأت مؤسس بالسویه پرداخت شده و پس از تشکیل کانون از محل حق عضویت اعضاء تسویه و مسترد خواهد شد.

ماده ۱۷- وظایف، مسئولیت‌ها و اختیارات کانون، به شرح زیر می‌باشد.

- ۱- دریافت و بررسی تقاضای صدور مجوز فعالیت فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای و معرفی متقاضیان به ادارات بازرگانی، سازمان بازرگانی استان و یا مرکز امور اصناف و بازرگانان جهت تأیید نهایی و صدور مجوز. تبصره - مسئولیت رسیدگی نهایی به شکایات و اعتراضات متقاضیان تأسیس فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای از نحوه بررسی کانون اعم از تهران و شهرستان‌ها به عهده مرکز امور اصناف و بازرگانان وزارت بازرگانی بوده و نظر اعلامی لازم‌الاجراء می‌باشد.
- ۲- ایجاد هماهنگی بین فروشگاه‌های بزرگ، چندمنظوره یا زنجیره‌ای و نظارت بر چگونگی ارایه کالا و خدمات به مصرف‌کنندگان.
- ۳- پیگیری ایجاد فروشگاه‌های بزرگ، چندمنظوره یا زنجیره‌ای توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در شهرها و مناطقی که فاقد واحدهای صنفی کافی می‌باشند.
- ۴- پیگیری به منظور دریافت امتیازات و تسهیلات و امکانات لازم از سازمان‌ها، نهادهای دولتی و غیر دولتی و نیز دریافت وام و اعتبارات مالی جهت توسعه فروشگاه‌های عضو.
- ۵- مشاوره و همکاری با اعضای تحت پوشش جهت رفع مسایل و مشکلات آن‌ها به ویژه مشکلات مالیاتی و گمرکی اعضاء.

۶- بررسی و تحقیق در مورد وضعیت فروشگاه‌های بزرگ، چندمنظوره یا زنجیره‌ای سایر کشورها، به منظور استفاده از تجارب آن‌ها و ارتقای فعالیت فروشگاه‌های موجود و آرایه نظرات مشورتی در مورد مسایل اقتصادی و بازرگانی و راه‌کارهای توسعه فروشگاه‌های مزبور به وزارت بازرگانی و سایر دستگاه‌های ذیربط.

۷- برگزاری دوره‌های آموزشی در رشته‌های مختلف فروشندگی حرفه‌ای، تجارت الکترونیکی، مدیریت فروشگاه‌ها، فن‌آوری اطلاعات و...

۸- همکاری و تعامل با شورای اصناف کشور به منظور تشویق واحدهای صنفی کوچک جهت تشکیل شرکت و ایجاد فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای در راستای بهبود سیستم توزیع کالا.

۹- پیگیری لازم به منظور بهسازی و نوسازی فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای موجود.

۱۰- پیشنهاد ساعت کار فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای در جهت رضایتمندی و رفاه حال مصرف‌کنندگان به مراجع مربوط.

ماده ۱۸- در صورتیکه تصمیمات متخذه توسط کانون به تشخیص معاون توسعه بازرگانی داخلی مغایر با سیاست‌های اصولی اقتصادی و بازرگانی دولت باشد، با اعلام معاونت مذکور کانون موظف است نسبت به توقف اجرای آن اقدام و نسبت به اصلاح و یا تجدید نظر آن اقدام نماید.

نظارت:

ماده ۱۹- مسئولیت نظارت بر فعالیت‌های صنفی فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای و رسیدگی به شکایات خریداران و مصرف‌کنندگان از فروشگاه‌های مزبور به عهده ناظران (بازرسان) کمیسیون‌های نظارت موضوع ماده ۵۲ قانون نظام صنفی و بازرسان کانون فروشگاه‌های بزرگ و زنجیره‌ای می‌باشد.

تبصره ۱- کمیسیون نظارت برای نظارت بر فعالیت‌های فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای، بازرسانی از بین افراد معرفی شده از سوی کانون انتخاب و برای آنان کارت شناسایی صادر می‌نماید و عزل آنان نیز بر عهده وزارت بازرگانی است.

تبصره ۲- ناظران (بازرسان) کمیسیون نظارت و کانون، گزارش تخلفات فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای تهران را جهت بررسی به کانون و در سایر استان‌ها به نمایندگی کانون ارسال می‌نمایند. در استان‌هایی که نمایندگی کانون تشکیل نگردیده، گزارش تخلفات فروشگاه‌های فوق به هیأت‌های بدوی موضوع ماده ۷۲ قانون نظام صنفی ارسال می‌گردد.

ماده ۲۰- کانون و نمایندگی‌های آن مکلفند ظرف مدت پنج روز از دریافت شکایت و یا گزارش تخلف، نظر خود را مبنی بر تأیید یا عدم تأیید تخلف اعلام نمایند. در صورت احراز عدم تخلف و یا رضایت شاکی پرونده مختومه می‌گردد. در غیراینصورت، با اعتراض شاکی و ناظران (بازرسان) کمیسیون نظارت، کانون یا نمایندگی آن موظف است ظرف مدت ۴۸ ساعت از زمان دریافت اعتراض، پرونده را جهت رسیدگی به هیأت‌های بدوی موضوع ماده ۷۲ قانون نظام صنفی ارسال نماید.

تبصره- با توجه به اهمیت و ویژگی‌های فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای، سازمان بازرگانی استان موظف است با هماهنگی و تأیید کمیسیون‌های نظارت افرادی باتجربه و کاردان را به عنوان ناظران (بازرسان) کمیسیون نظارت جهت فروشگاه‌های فوق تعیین نماید. همچنین رسیدگی به تخلفات صنفی فروشگاه‌ها در شعب ویژه بدوی و تجدیدنظر انجام می‌پذیرد.

ماده ۲۱- رسیدگی به تخلفات فروشگاه‌های بزرگ یا زنجیره‌ای بر اساس مفاد مواد ۵۷ الی ۷۰ مندرج در فصل هشتم قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

ماده ۲۲- مرجع رسیدگی به شکایات و اعتراضات فروشگاه‌ها نسبت به تصمیمات کانون در خصوص تخلفات، معاونت توسعه بازرگانی داخلی خواهد بود که نظر اعلامی لازم‌الاجراء می‌باشد.